Ч. 12 (12.668). Львів, неділя 18. січня 1931. Państwowa opłata zaliczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Чи Український Катол. Союз є політичною партією?

Розмова з головою Українського Католицького Союзу п. Володимиром Децикевичем.

По установчих зборах Українського Католицького Союзу появилися в деяких органах преси, як і в деяких колах нашого громадянства, поголоски про те, що ця новозаснована організація є політичною партією. Щоби вияснити справу, звернулись ми за інформаціями до голови Католицького Союзу, б. сенатора Володимира Децикевича. Хід нашої розмови був такий:

— З програмової декларації Екселенції Митрополита Андрея ясно, що Український Католицький Союз є неполітичною організацією. Тимчасом по установчих зборах Союзу появилися в українській пресі („Нова Зоря“) та у львівському „Слові Польскому“ замітки чи статті, в яких твердиться, що Український Католицький Союз є політичною партією. Також поголоски кружляють і серед деяких кол українського громадянства. Чи пан голова не могли би нам вияснити, звідки і на підставі чого виросли такі поголоски?

— Що такі поголоски кружляють, зовсім не дивно. Яж сам, реферуючи на установчих зборах справу організаційного статуту, підкреслив, що утвореній нами організації католиків українців даємо форму політичної партії тому, що така форма через свою гнучкість краще підходить до заміченої нами діяльности, як форма товариства, звязаного точними статутовими постановами. Далі слід взяти під увагу, що деякі точки нашої програми, як оборона католицької віри та моралі в політичному житті, береження прав християнської родини як основи народу, оборона нерозривности подружа і християнського виховання молоді, обстоювання суспільної справедливости та суспільної охорони селянства, робітництва і всіх суспільно покривджених, вкінці здобування для нашого народу законними засобами щораз-то більшої освіти, добробуту та прав, мають безперечно суто політичне значіння. *А проте наша організація не є політичною партією* в загально принятому розумінні вже тому, що вона заздалегідь обмежує свій круг ділання до деяких точно означених напрямків, а в справах активної політики, в яких не порушена католицька віра та мораль, полишає своїм членам повну свободу.

— Коли Український Католицький Союз не є політичною партією, то на що він буде звертати головну увагу у своїй практичній роботі та як буде її проводити в життя?

— Наші цілі і змагання є в дійсности головно етичного значіння, ми хочемо запевнити католицькій вірі та моралі належне їм місце у прилюдному житті, хочемо дбати про приноровлювання принципів християнської етики у всіх ділянках національного життя, хочемо підтримувати розвій нашого народу у християнському розумінні. Нашим гаслом, що виповнятиме цілу нашу діяльність, це кінцеві слова заклику Високопреосвященого Отця Митрополита Андрея „Христос — наша сила“. Це гасло вказує нам ясно шляхи, якими нам слід іти, щоб осягнути здійснення всіх ідеалів, які нам найдорожчі і святі. У практичній роботі будемо вживати всіх тих засобів, яких уживають усі зорганізовані гуртки, як партії, так і товариства, а саме будемо перш за все поширювати організацію наших членів і вести пропаганду наших цілей шляхом улаштовування викладів, відчитів, дискусійних сходин, видавання всякого роду публікацій. Тому, що маємо на меті довести до обнови нашого національного життя на основі католицьких принципів, будемо домагатися від наших членів, щоби також у приватному житті поводилися згідно з правилами християнської етики. Робота, яка стає перед Союзом, безмежно велика, тому й домагання, які будемо ставити до наших членів, мусять бути великі.

— Чи в організаційному статуті Українського Католицького Союзу є й такі точки, які нормують працю і становище організації також у конкретних політичних справах?

— У нашому організаційному статуті нема жадних постанов, які нормувалиб роботу в конкретних політичних справах. Актуальними політичними питаннями моглиб ми цікавитися лише тоді, якби вони торкалися принципів, на яких побудована наша організація. В таких справах будемо очевидно забирати слово й обстоювати наше становище. Інші політичні справи, які важні та актуальні вони й не булиб, лежать поза межами нашої діяльности та наших міркувань.

——o——

Політика і культура.

Промова посолки М. Рудницької на бюджетовій комісії сойму при розгляді бюджету мін-ства освіти в дні 14. січня ц. р.

(Продовження.)

ЛІКВІДАЦІЯ ТРЬОХ ГІМНАЗІЙ.

Почну від дрогобицької гімназії, яка хоча молодша від інших двох (тернопільської і рогатинської) була гордістю і радістю українського громадянства. Основана в 1918 році, вона мала від шк. р. 1905/6 повних 8 кляс. У 1926 році відбувся там уперве іспит зрілости. Фреквенція школи зростала з року на рік. В біжучому шкільному році рахувала 303/261 хлопців і 42 дівчат. На 15 учителів, які вчили у дрогобицькій гімназії, 11 було власних, а лише 4-ох доходячих з інших шкіл; з того 11 власних учителів 8 мало повні кваліфікації. Учительський збір працював над молоддю з повною посвятою і зрозумінням свого завдання, добуваючи однаково, під виховавчим оглядом, як і наукового рівня дуже поважні висліди, — це ствердили всі візитації. Кермаництво школи було в руках досвідного педагога, цілою душею відданого справі виховання молоді; його працю оцінювали з повним признанням візитатори. Від кількох місяців школа містилася у власному будинку, який відповідав усім вимогам новочасної педагогіки та який здвигнено коштом пів міліона золотих, зусиллям, енергією і пожертвуванням українського громадянства дрогобицького повіту. Остання візитація школи відбулася на весні, в березні 1930 року з подібним вислідом, як і всі попередні, на повне вдоволення шкільних властей. Мушу зазначити ще, що від шкільного року 1921/22 школа мала права державних шкіл; останній раз надано їй ці права (відновлено їх) 5. червня 1930 року; зате дня 27. жовтня 1930 року п. міністр освіти й віроісповідань видав одночасно два розпорядки: першим позбавив дрогобицьку гімназію прав державних гімназій, мотивуючи це таким робом: „тому, що ця школа не виховує молоді у виразно державному дусі і не виробляє серед неї пошани для державної влади і її розпоряджень“. Одночасно теж видано друге розпорядження, що говорило про ліквідацію школи, а саме, покликуючися на австрійський закон з 1850 р. п. міністр наказав зачинити школу: „тому, що ця школа прийняла шкідливий характер під моральним і політичним оглядом“. Щож сталося поміж червнем та жовтнем, що спонукало п. міністра до такої рішаючої зміни власної постанови? Прошу взяти під увагу: в червні школа отримує права державних шкіл, а в жовтні не лише відбирається їй ці права, але й зачиняється її. Отже треба ствердити, що не трапилося нічого, абсолютно нічого, що оправдувало би такі розпорядження. У кожному разі ані власникові школи, себто управі Українського Педагогічного Т-ва „Рідна Школа“ в Дрогобичі, ані директорові школи ані батькам молоді не подано до відома ніяких конкретних закидів. Що більше, шкільна влада не перевела ніякого слідства, ніякого дисциплінарного доходження ані директорові, ані вчителям ані ученикам, не дала їм навіть можливости очистити себе з закидів, які роблено підчас поліційного слідства. Ціла тайна скрита в тому, що рішення зачинити школу прийнято на основі т. зв. довірочних (конфіденціональних) інформацій поліції.

Дня 27. IX. переведено в дрогобицькому повіті і в самому Дрогобичі серед українського громадянства масові ревізії та арешти. Мушу відразу зазначити, що в дрогобицькому повіті не було ані одного акту т. зв. саботажів. Переведено також ревізії в будинку української приватної гімназії, при чому заквестіоновано лагальні видавництва легальної тоді, а нині розвязаної вже організації українського скавтінгу „Пласт“, пластові відзнаки і два цикльостилі, які були власністю школи та на яких відбивано учнівську газетку. Заарештовано тоді директора гімназії, одного вчителя (Байрака) і двох учнів. Арештованих заковано в кайдани і нічю з 27. на 28. IX. відставлено до слідчої вязниці у Самборі. Зараз після ревізії й по арештуваннях появилися надзвичайні видання місцевих польських газет, несконфіскованих, повні найбільш провокаційних вісток. Говорилося у них, що оце в будинку української гімназії найдено при ревізії велику скількість зброї, муніції і вибухового матеріялу, що в Дрогобичі приготовлювано українську революцію чи повстання, що осередком тієї протидержавної акції була українська гімназія та її керманичем директор Кузьмович, що арештовано кількадесять учнів і вчителів і т. п. неймовірні історії. Ці інформації повторили львівські, краківські і варшавські санаційні і ендецькі щоденники, а навіть Польське Радіо.

Почалася нагінка на дрогобицьку гімназію, яка переходила всі межі пристойности. Провід у тій нагінці вів ендецький „Курер Подкарпацкі“, який виходить у Дрогобичі, — і ця нагінка осягнула свою ціль. Дня 27. X. гімназію зліквідовано. Додам ще, що оба учні, вчитель і директор дрогобицької гімназії, арештовані з кінцем вересня, находяться вже від кількох тижнів на волі. Додам також, що протягом останніх літ не було не лише потреби, щоби на терені школи інгерували власти безпеки, але навіть не треба було вживати гостріших дисциплінарних кар у внутрішніх відносинах школи. Єдиний випадок трапився мин. весни, коли арештовано 2-ох учнів школи під замітом співучасти в замаху на будинок польського „Сокола“ в Бориславі, який трапився у травні 1930 р. Проти одного з них слідство занехано вже давніше (Андрушко), другий (Микола Сенів), після 6-тимісячної слідчої вязниці, станув 28. XI. 1930 р. перед судом і був увільнений від вини і кари. Повторюю, що

це єдиний випадок, що два учні дрогобицької гімназії були обвинувачені в злочині саботажу, однак переведена розправа доказала повну їхню невинність. Докази невинности були такі очевидні, що прокуратор не зголосив навіть відклику проти звільняючого присуду. (Акт обвинувачення спирався на зізнаннях 2-ох поліційних конфідентів).

Поліційне і судове слідство, ведене у звязку з арештуванням директора, одного вчителя і 2-ох учнів дрогобицької гімназії, доконаним дня 26. IX., старалося доказати протидержавну діяльність школи слідуючими закидами: 1) що гімназіяльний пласт утримував звязок з позашкільною, буцімто нелегальною організацією українських пластунів і 2) що в гімназії видавано буцімто нелегальну газету начебто з протидержавним змістом. На цих закидах спиралося теж — здається — розпорядження п. міністра про ліквідацію школи, тому, що про конкретні закиди не можемо довідатися.

(Продовження буде.)

Віз і перевіз.

Центральний орган ББ про пацифікацію, Українську Парляментарну Репрезентацію і про бебістичну програму в українській справі.

У центральному органі ББ „Ґазеті Польскій“ з дня 15. січня ц. р. опублікована на передовому місці стаття п. н. „Берлінська режисерія“. У ній читаємо дослівно:

„Український Парляментарний Клюб ще перед Різдвяними святами зголосив у сенаті інтерпеляцію в справі пацифікаційної акції у Сх. Галичині. Таким чином Український Клюб подав до публичного відома не тільки польській, але й заграничній опінії всі закиди й скарги супроти уряду та урядових органів, які цю акцію провели. Перед кількома днями українські посли порушили обширно цю справу на бюджетовій комісії при обговорюванні бюджету мін-ства внутр. справ і дістали щиру та вичерпуючу відповідь міністра Складковського. У тій відповіді міністр внутр. справ дуже подрібно представив фактичний стан річи і виказав, хто спричинив т. зв. саботажну акцію, яка кожної хвилі грозила домашньою війною, бо місцева польська суспільність почала шикуватись до відплатної акції. Мін. Складковський з цілою щирістю признав, що в цілости тієї акції, до якої уряд був змушений, з боку поодиноких поліційних чи військових одиниць були надужиття, але запевнив, що ведеться слідство в справі тих надужить і винні будуть покарані“.

„Але найціннішим у промові міністра Складковського було твердження, що тепер у Сх. Галичині панує цілковитий спокій і нема ніякої потреби пристосовування доразових поліційних і військових засобів. Іншими словами пацифікаційна акція цілковито сповнила свої завдання і належить до минулого. Здавалось би, що в інтересі як польської суспільности та і української требаб радуватися з тої причини і взаїмно робити все, щоби якнайчасніше прийшло успокоєння, щоби рани загоїлися якнайскоріше. Бо не треба забувати, що жалі, скарги та рани є обопільні“.

„На всі жалі українців місцева польська суспільність відповідає пригадкою на сотні тих загород польських хлопів, що були спалені, вказуванням на доконувані акти терору, бандитські замахи на залізниці, що грозили катастрофою соткам невинних подорожних і т. д. і т. д.“

„Непорушним фактом є, що українська суспільність почала перша, сама спровокувала ту „спробу сил“, в якій мусіла улягти. І тому нині, коли як з боку уряду так і з боку польської суспільности нема тенденції правити краєм при допомозі вимкових засобів — то й українська суспільність повинна зі свого боку робити все, щоби направду прийшло успокоєння, щоби українське населення могло далі спокійно працювати й організувати своє національне життя. Тимчасом бачимо що іншого“.

„Український Клюб хоче зробити зі справи пацифікації Східної Галичини власне видання комедії п. н. „Вовки в овечій скірі“, відграваної актуально польською опозицією. Український Клюб є повний надії на успіх своєї акції. Здобув уже підтримку знаного приятеля „угнетеної“ німецької меншости в Польщі п. Корфантого, не кажучи про цілковиту підтримку з боку „Роботніка“.

„Становище „Роботніка“ приїхала провірити у цій справі як інспекторка II. інтернаціоналу делеґатка англійської партії праці і повчила польську молодь соціялістичну, як треба боротись з урядом терору в Польщі — саме того самого дня, коли в Бомбаю влада англійського соціялістичного уряду вішала 4-ох гіндуських незалежників, найближчих співробітників увязненого Гандія“.

„Бажаємо згори попередити, що і та нова кампанія проти уряду, яку шикує Український Клюб у соймі — при ласкавій допомозі народової демократії, Корфантого та лівиці — не виведе нас з рівноваги і певности, що ступаємо доцільною та необхідною дорогою. Український Клюб на вівтірковому засіданні сойму зголосив обширний наглий внесок у справі пацифікаційної акції, де вичислює всякі правдиві та мнимі надужиття влади в часі тієї акції. Нагле внесення на основі нового реґуляміну вимагає 75 підписів — отже може статись наглим тільки завдяки підписам польських опозиційних клюбів. Опозиція хоче з тієї справи зробити нове видовище, нову зброю до боротьби з теперішнім урядом. Отже згори заявляємо, що соймовий клюб ББ буде голосувати проти наглости цього внеску і не допустить до дискусії над ним на пленумі в теперішній хвилі. А то зі слідуючих причин:

„Передовсім вдаряє факт, що пацифікаційна акція відбулась перед кількома місяцями. Сойм зібрався більше як перед місяцем, але Український Клюб у соймі щойно тепер пригадав собі про наглість справи. Чому? З тої простої причини, що саме за кілька днів у Женеві починається сесія Ради Ліґи Націй“.

„Режісер з Берліна, що виступить в ролі оборонця українців у Женеві, бажає акомпаніяменту.

„Чиж можна собі представити миліший і відповідніший акомпаніямент, як дебата на цю тему у Варшаві — в польському соймі?

„Отже на замовлення режісера робиться представлення.

„Остаточно українці можуть вибирати той шлях, який уважають для себе за найліпший. Або можуть шукати угоди з польською державою, або боротися. Але в імя чого помагають їм у тому польські партії в соймі, у хвилині, коли міністр закордонних справ має в Женеві відбити брутальні німецькі напасти?

„До того скромного видовища не допустимо в тій саме хвилині. Могли ви чекати місяць з тією наглістю — можете почекати ще трохи. Це перший момент, задля якого будемо голосувати проти наглости внеску Українського Клюбу і тих польських партій, що його підписують.

„Одначе є й інші мотиви. У Сх. Галичині панує спокій. Державна рація, політичний розум і правдивий гуманітаризм диктують, аби того спокою не нарушувати, як також не перешкоджувати тому процесові психічної пацифікації, який відбувається серед обох громадянств у Сх. Малопольщі.

„Зачинати нагло нині дебату на цю тему — то викликувати поновно взаємне роздратування, взаємні жалі і скарги, шарпання ран, які починають щораз швидше гоїтися.

„Можуть сказати, що боїмося виявлення правди. Не маємо чого боятися. Факти є загально відомі. Подала їх зі страшним переборщенням німецька преса, ворожо до нас наставлена соціялістична преса цілого світа. Радше в нашому інтересі лежить поговорити про ці справи, бо дійсна правда є значно менше прикра, аніж та, яку подає ворожа нам пропаґанда німецька і більшовицька.

„Якщо були зловживання, про котрі говорив міністр Складковський — то вони були не-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. СІЧНЯ 1931.

Е. ОНАЦЬКИЙ.

Дон Пацифіко.

(Докінчення.)

Але і без того задатку, Дон Пацифіко знайшов засоби, щоби продовжувати свою комерцію, а головне не втратити з ока своєї справи в англійському посольстві. Він почував себе занадто ображеним, і повторював невпинно, що грецький уряд заплатить йому не лише за себе, а ще й за уряд португальський. Дехто з того лише глузував, завважуючи, що грецький уряд п. Колетті схитрував не платити навіть відсотків з позичок, супроти трьох великих держав. Але Дон Пацифіко не зважав на дурниці і стояв на своєму. Тоді його запросили на поліцію і тут йому пригрозили, називаючи злодієм і лихварем, заарештувати його, хоча би і в середині англійського посольства, якщо він не відмовиться від своїх претенсій. Португальський жид може там, у середині й злякався, але британський громадянин знайшов у собі досить відваги спокійно відповісти, що кожний день, який минає, несе з собою відсотки на борг грецького уряду. Після чого пішов до британського посольства й оповів про погрозу та відповідь. Англійський міністр визнав за ним повну рацію і зазначив, що його справою займається тепер в Льондоні міністр закордонних справ Пальмерстон.

— Коли я вас покличу знову, — сказав капітан Лайонс, — надіюсь матиму вже добрі вісти.

Заки Дона Пацифіка покликали знову до англійського посольства, минуло добрих шість місяців і на місці капітана Ляйонса сидів уже новий міністр — містер Уайс.

Містер Уайс не захотів навіть відповідати на запити Дона Пацифіка, а з виглядом нудьги та досади повернув йому давню листу втрат, зроблених у памятний Великий Четвер, коли палили зрадника Юду.

— Маєте намір глузувати з британського уряду?! Одно ліжко — пятнацять стерлінґів; одна лавка — двацять стерлінґів: двацять тисяч стерлінґів за стару хатину, що не варта й тисячі.

Дон Пацифіко відповів, що з обстановою коштувала та хатина не менше десяти тисяч. А головне разом з обстановою йому спалили дорогоцінний документ — підставу його претенсій до португальського уряду, і документ той коштує ніяк не менше, як пятьдесять тисяч стерлінґів. А він його порахував лише в двацять! Трицять тисяч у цілому! І потім, додав з маленькою усмішкою, що правилом доброї комерції є — завжди трошки заробляти а не приробляти...

Містер Уайс відібрав назад листу втрат: — Ви, пане, шахрай не менший за греків, але маєте щастя: Пальмерстон хоче заспокоєння.

І так Дон Пацифіко ще кріпше повірив у свої трицять тисяч стерлінґів: пан Пальмерстон *уміє* хотіти.

Але тимчасом минув рік. Минув і другий. Його приятель, — другий жид — уроджений грецький, що у нього він провів день у той памятний святий Четвер, мав знайомих у французькому консуляті і звернув увагу Донові Пацифіко, що і Франція теж щось значить в Атенах. І міністр Тувенель підбивав премієра Колетті не відступити перед міністром Уайсом. Чи не думав часом Дон Пацифіко, що міністр Пальмерстон — за його гарні очі — проголосить війну великій Франції?!

Дон Пацифіко, громадянин британської імперії, відповідав: — Все може бути!

Але після того, як пройшло довгих три роки, португальський жид уже починав сумніватися в свому британському горожанстві.

Аж одного ранку 1850 р. в січні місяці в Пірейському порті явилася военна фльота Її Імператорської Величности — 15 великих кораблів! — і стала на якір. Вона мала нібито віддати честь королеві Оттонові. І справді адмірал Паркер з дружиною старшин, зійшовши на беріг, склав візиту у королівській палаті. Але потім — усі візити давно вже покінчилися, а фльота й не думала відпливати. Ще деякий час відбувалися подорожі морських старшин з кораблів до посольства й назад. Але потім і ті урвалися. Дон Пацифіко дістав повідомлення, щоби був готовий покинути Грецію на одному з тих кораблів. І містер Уайс теж мав відїхати. А покищо, щоби португальський жид не злякався, до дверей йому приставили варту з кількох британських моряків.

Сподівалися з часу на час, що ось заревуть і гармати. Так собі, на честь короля Оттона. Але гармати не заревіли. Адмірал Паркер задовольнився тим, що вислав у невідомому напрямку чотири старі кальоші, які складали всю грецьку военну фльоту, і післав відділи моряків на кілька торговельних грецьких суден — на десять, потім знову на інших десять. Дон Пацифіко хотів

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Наук. Т-ва ім. Шевченка.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові подає до відома, що на загальних зборах в . ні 28. грудня 1930 р. вибрано майже однодушно при участи 83 членів Виділ в такому складі: Голова: д-р Кирило Студинський; Члени Виділу: д-р Іван Брик, д-р Іван Копач, д-р Кость Левицький, інж. Юліян Мудрак, д-р Станислав Старосольський, д-р Роман Цегельський; Заступники Членів Виділу: д-р Михайло Волошин, д-р Максим Музика, ред. Михайло Струтинський, інж. Микола Творидло; Контрольна Комісія: дир. Денис Коренець, дир. Микола Заячківський, дир. Омелян Савич.

Крім того до Виділу входять відпоручники секцій: істор.-фільософічної д-р Мирон Кордуба, фільольогічної Мих. Тершаковець і матем.-природоп. лікарської д-р Володимир Левицький, якого вибрано заступником голови. Секретарем став поновно д-р Роман Цегельський.

—o—

Англійсько-гіндуська конференц'я.

Як подає А. Т. Е. англійсько-гіндуська конференція доходить до кінця. Конституційна комісія працює ...лі під проводом Мекдональда. Канцлер Шанкей заявив, що нова конституція передає частину влади в Індіях в руки гіндусів. В імені гіндусів промовляв магараджа Ропалю, який повитав проєкт конституції дуже прихильно.

Акт обвинувачення в справі замаху на Пілсудського.

Судья для справ надзвичайної ваги закінчив слідство в справі обвинувачених у плянуванні замаху на марш. Пілсудського. Акт обвинувачення виготовив уже віцепрокуратор Грабовський. Речинець розправи визначили на 29. січня. Обвинувачуватиме віцепрокуратор Грабовський, предсідником розправи буде мабуть новоіменований віцепрезидент Клинг. Обвинувачені: Ягодзінський, Трофімович, Белецький, Марковський і ін. Боронитимуть м. ін. адвокати Шуманський, Березон, Смяровський і Рудзінський. Акти обвинувачення доручили вже обвинуваченим, що сидять у вязниці.

—o—

Люстрація львівських тюрем.

Дня 16. січня приїхав із Варшави до Львова вищий урядовець мін-ства справедливости р. Рудніцький. Він перевів люстрацію львівських тюрем. Зачувати, що люстрацію перевели в звязку з недавньою ревізією яку перевів прокуратор Ліпш, аби ствердити, чи політичні вязні вдержують звязки із зовнішним світом.

—o—

Диктатура в Еспанії?

А. Т. Е. повідомляє з Мадриду, що Еспанія стоїть напередодні введення нової диктатури яка малаб охоронити державу від революції. Диктатором мав би бути один з генералів, який вславився у війні, в Мароку Король також висловився за диктатурою.

уникнимі; їх розсліджують і вони будуть покарані. Пацифікація — це був прояв сили у відповіді на провокацію — а в тих випадках брутальностей не можна було виминути і вони могли діткнути невинних. Одначе це спинило дальший розвій злочинної акції, яка моглаб потягнути за собою Бог знає скільки жертв людського життя.

„Бо треба памятати, що ще трохи, а Сх. Малопольща станулаб в огні домашньої війни.

„Чиж в інтересі Польщі лежало, аби хочби тепер у Женеві могли говорити, що у Сх. Малопольщі шириться українське повстання, чи в інтересі як польської держави, так і українського громадянства лежало, аби у Сх. Малопольщі був оголошений стан облоги, аби функціонували полеві суди?

„Правда, є такі леґалісти в Польщі, які уважають, що краще, аби — в імя правопорядку — полеві суди, зберігаючи формальну процедуру, засуджували на смерть, ніж щоби поліцай зіправ зухвалого провокатора.

„Ми воліємо, аби меншим коштом зберегти край від великих потрясень, які треба ліквідувати при помочі полевих судів або збройної боротьби.

„Нема теж ніякого сумніву, що воліють це широкі маси населення у Сх. Малопольщі. Пацифікаційна акція зберегла не тільки Польщу, але й українське громадянство від траґедії, що йому грозила і від правдивої домашньої війни, до якої пхали його нечесні, перекуплені Берліном і Москвою аґенти або божевільні („шаленьци").

„Уряд на терені сойму дав уже запевнення, що слідство ведеться і винні у зловживаннях будуть покарані. Чогож іншого може хотіти Український Клюб, якщо направду хоче повороту до нормальних відносин у Сх. Малопольщі? Видно, що саме на тому успокоєнні йому не залежить, тільки навпаки — хоче йому перешкоджати.

„Берлінові також дуже не на руку цей спокій у Сх. Малопольщі. Але німці знані з того, що в політиці є злими режісерами. Надто прозрачна є режісерія того представлення, яке Берлін хоче приготовити на засідання сойму у пятницю. І тому це представлення не вдасться.

„На закінчення хочемо ще раз ствердити, що бажаємо згідного співжиття з українським населенням у Польщі, що ми далекі від того, аби перешкоджати йому організувати своє життя національне, культурне і господарське; навпаки — хочемо дати тому населенню повні права політичні і культурні та національну свободу, але під одною умовиною — справжньої і щирої льояльности Річипосполитої й охоти згідного співжиття, а не брутальної боротьби з польським громадянством. Цього вимагаємо, від того не відступимо і ніколи не подамося перед ніяким засобом, аби запевнити пошанування прав і авторитету держави".

Наведена стаття хіба не потребує коментарів. Ми зацитували її в цілости на те, щоби наші читачі мали вірну картинку того, що думає про українську справу і чим дише до українців цей табор, що держить нині у Польщі неподільно всю владу в своїх руках. З духа тієї статті ясно пробивається одна тенденція, а саме: теперішні польські проурядові й урядові політики бажають собі, видно, тільки того, щоби Українська Парляментарна Репрезентація вела не свою власну українську політику, а щоби була знаряддям у руках бебістів, тобто щоби бебісти були аранжерами української політики в Польщі, бо інакше кожний політичний крок Української Парляментарної Репрезентації буде кваліфікуватись як потягнення... берлінської режисерії.

Якщо зі статтями „Газети Польскої" взагалі можна входити в дискусію, чи висловлювати свої власні думки на їх маргінесі, то в черговому числі попробуємо це зробити.

був сказати йому, що цього вже досить; що його борг тим усім цілковито покритий, і якщо грецький уряд не має монети в потрібній кількості, — він міг би сам йому її знайти, маючи тих двацять кораблів на застав.

Але адмірал Паркер не хотів мати діла з португальським жидом, — а квіт з каси все ще не приходив. Одного дня, його приятель — грецький жид — повідомив Дона Пацифіка, що і міністр Тувенель наказав своїй фльоті вирушити в напрямку на Атени. Зрештою, вони могли би помірятися — ці дві фльоти — хто дужчий!

Дон Пацифіко почав нервуватися. Певно, що це можливе: змагання задля його боргу між двома великими фльотами не видавалося йому нічим надзвичайним, та він не хотів би бути при тому присутнім!... Але фльота міністра Тувенеля не явилася. Замість неї явився барон Ґрос, що приїхав з Парижа на мирові переговори. Дон Пацифіко мусів ще чекати. Але рад, що французька фльота не явилася, а гармати англійської все були наведені на Атени. Дон Пацифіко міг чекати. В усякому разі одно було ясне: наслідком тих переговорів, адмірал Паркер засеквестрував ще десять грецьких торговельних кораблів, і їхні власники зняли ґалас... не проти адмірала Паркера, розуміється, але проти короля Оттона і його міністра Колетті, що наражували чесних комерсантів на такі неприємности й грошеві втрати.

Тимчасом Дона Пацифіка ще раз покликали до посольства: чи не згідний він часом відмовитися від своєї португальської частини боргу.

— Ні в якому разі!

— Гаразд. Маємо наказ домагатися цілковитого заспокоєння. І тим гірше для вас, якщо справа затягнеться.

Вже пять місяців пройшло з того часу, як англійська фльота звилася в Пірейському порті. Греки, зрештою, так до неї звикли, що вона видавалася ніби його необхідною окрасою. Але одного дня барон Ґрос відїхав. Греки злякалися не на жарти. Вбачалася вже близька баталія між французами й англійцями, з греками в середині. І Дон Пацифіко, в якості португальського жида, починав знову сумніватися. Але в найбільш критичний момент, його знову покликали до посольства:

— Ось вам ваші трицять тисяч!

Одночасно заревіли гармати: англійська фльота, здіймаючись з якоря, віддавала Атенам прощальний салют. А Донові Пацифіку, здавалося, що то вона йому салютує, британському громадянинові, який залишався на грецькій землі. І коли за якийсь час, прочитав він у льондонському „Таймсі", що його справа викликала в Палаті Послів довгі дебати, і що льорд Пальмерстон боронив його в чотирогодинній промові, доводячи, що британський підданий мусить почувати себе в цілому світі певним і забезпеченим, як колишній римлянин у давній римській імперії, — Дон Пацифіко, — португальський жид, що втік з Ґібральтару до Греції вправлятися в лихварстві, — подумав, що саме він, Дон Пацифіко, почував себе так певно і забезпечено...

Містер Джемс закінчив. А я думав, що в наші часи такі історії оповідають... хіба на Різдво.

Міністр і віцеміністр освіти у відповідь на українські закиди.

У відповідь на промову пос. М. Рудницької на бюджетовій комісії забрали слово і міністр і віцеміністр освіти. Ось що сказав буквально мін. *Червінський:*

„...Є характеристичною річю, що пані Рудницька не є вдоволена, коли уряд творить українську наукову інституцію (це торкається т. зв. Українського Інституту у Варшаві — прим. Ред.).

Я хотів би бути міністром від відчинювання шкіл, а не їх закривання і з важким серцем я згодився на закриття тих 3-ох українських гімназій. Поговорім про це щиро. Річ не у віршику (з заквестіонованої учнівської ґазетки дрогобицької ґімназії — прим Ред.) ані в інших формальних мотивах. Чому вони були зачинені, на те пані Рудницька дала сама відповідь у своїй промові. Пані Рудницька є українкою, педаґоґом, і прилюдно твердить, що настроїти українську молодь прихильно чи льояльно до польської держави — це квадратура кола. Якщо так ставить справу український педаґоґічний збір, то очевидно ніколи не дійдемо до порозуміння. Прошу показати мені уряд і міністра, який міг би спокійно приймати до відома такі заяви. Коли панство відмовляєте нам право жадати, щоби укр. молодь була льояльною, то свої зусилля зверніть не лише під адресою уряду і сойму, але скермуйте їх також у сторону громадянства, тому, що інакше ніколи не скінчиться ота квадратура кола..“

Віцеміністр освіти *кс. Жонґолович* заявив буквально таке:

„...Пані Рудницька сказала, що відколи я став віцеміністром освіти — запанували сердечні відносини поміж урядом і православною курією. Не пересуджую цього, але ціле життя я мріяв про те, щоби всі віросповідання у Польщі так почувалися у ній, щоби відносилися до держави з любовю. Якщо дійсно таке є відношення православного віросповідання до уряду і держави, то проте це не моя заслуга, тому, що ніякої справи Православної Церкви я не полагоджував. У свому часі я висловився у справі ревіндикації церков, що вона не повинна бути справою судів, лише христіянської любови і мирного полагодження.

Що торкається нібито загострення взаємин з греко-католицькою курією, то пані Рудницька не згоджується тут з о. Митрополитом Шептицьким, який на зборах у познанському ратуші витав у моїй особі старого приятеля унії. Не потребую боронити коректности свого відношення до греко-кат. віросповідання. Як професор університету маю численних учеників греко-катол. священиків, з якими втримую гарні зносини.

Вкінці що торкається того, наче би я байдуже глядів, як бється греко-кат. духовників, то цієї справи не знаю ані краще ані докладніше, ніж кожний інший. Я не був ані прокуратором, ані королівським прошаком, щоби благати ласки. Ціла мельодія промови пані Рудницької направді не змінить мого відношення до унії, але не причиняється до гармонійного співжиття..“

З польської преси.

Вимково пильне заінтересування краківської польської преси політикою Чехословаччини супроти Закарпаття.

В краківськім „Ілюстрованім Курєрі Цоденнім“ з дня 16. січня ц. р. появилася третя з черги стаття, тим разом п. н. „Чеські суди в обороні УВО“, в якій цей бруковий і перверзійний у політичній ментальности супроти всіх неполяків не тільки у Польщі, але й у цілому світі, орґан знов виступає завзято проти надання автономії Закарпаттю, а попри те витягає якісь несамовиті справи невідомих членів УВО, яких мав недавно звільнити суд у Кошицях від закиду незнаних ближче злочинів. При тій нагоді цей орґан висуває тезу, немов-то наш орґан є знаряддям у руках чеського уряду. Цей, колись віросівський, а нині більше як на 100 проц. санацийний орґан забуває, як то він сам з запалом цитував нераз наші статті проти чеського режіму на Закарпатті, отже тимсамим і проти чеської урядової політики супроти українського населення. Але в даному випадку йому треба короткої памяти, бо кісткою в горлі стає йому автономія для Закарпаття, якої зрештою ще нема і не знати коли буде. Головне для нього те, що є нова нагода до протиукраїнської нагінки.

Краківський „Час“ з 16. січня ц. р. приніс на передовому місці статтю п. н. „За карпатською стіною“, яка має інший характер від згаданих маячень „Курєрка“, але торкається теж цієї самої теми.

До обох цих статтей повернемо при найближчій нагоді.

ПОДЯКА.

Наслідком відомих осінних подій втратила я дня 15. грудня 1930 року мужа, бл. п. о. Михайла Карпяка, пароха в Ульвівку, який був обезпечений в Товаристві „Карпатія“, Львів, вул. Руська ч. 18.

Отсим почуваюся до обовязку зложити прилюдну подяку Дирекції цього Товариства за скору виплату обезпеченого капіталу в квоті 1.000 амер. долярів.

1331 **Ірена Карпякова, вдова по священику**

ОСТАННІ ВІСТИ

БУРХЛИВЕ ЗАСІДАННЯ БЮДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ.

Дня 16. січня бюджетова комісія сойму радила над бюджетом мін-ства справедливости. Бюджет реферував пос. Зайдлер (ББ). Він згадав, що етат суддів і прокураторів є 3.800, аплікантів 1003. Це замало. На одного гор. суддю припадає ок. 4 тис. справ, на окружного 700 справ. Зрозуміле є, що адвокатів у Галичині забогато, тому треба конче установити, щоби адвокатам вільно було переселюватися. Та переселювання не уздоровить відносини в адвокатурі. При правильнім напливі нових сил стан адвокатури в Галичині стає правильний. В польських тюрмах у дні 1. грудня 1930. було 37.387 вязнів, пересічна скількість 33 тис. Малолітніх проступників до 17-го року життя було пересічно 900. Вкінці заявляє, що дальші обмеження в тій бюджетовій ділянці неможливі.

Пос. Вижиковський (Сел. Клюб) заявляє, що посли досі не дістали відповіди на інтерпеляції в берестейській справі. Невідомо, чи веделться в тій справі слідство. Тому, що за ті каригідні факти відповідальний м. ін. попередній і теперішний міністр справедливости, як прокуратор, бесдників клюб заявляється проти прийняття бюджету мін-ства справедливости, яке передовсім відповідальне за ганьбу, що впала на Польщу в звязку з поведінкою з послами.

Пос. Недзялковський (ППС) погоджується з попереднім бесідником. Бесідник розуміє становище Стронніцтва Народового, яке не явилося на засіданні, бо вважає чимсь незвичайним, що прокуратор берестейської справи приняв керовництво мін-ства справедливости. Бажаним є говорити про деякі речі отверто та довести до вияснення справи. За кілька днів правнича комісія займеться справою під мериторичним і політичним оглядом. Найдеться там мін. Міхаловський в характері одного з обвинувачених у посольській інтерпеляції та внесенні Нар. Клюбу. Мін. Міхаловський, як прокуратор, подав м. ін., що берестейська тюрма це пересічний слідчий арешт і що там такий ригор, як у превенційній вязниці, ствердив, що вісти про погане трактування вязнів неправдиві, що сам бачив 4 послів, як похожали собі попід руки та що посли не ізольовані. Тепер ці вязні на волі, а ніодин із них не пригадує собі того ідилічного проходу. Міністр міг заглянути до реґуляміну і довідатися, що вязні могли прохожуватися з руками на плечах. Це не реґулямін сл. арешту, а спеціяльний, підписаний ком. Костеком-Бернацьким. Посилок вязням не доручували, хоч рідним давали поквітування підписані

олівцем: „майор“. Суддя Демант обіцяв пос. Керпікові, що повідомить прок. Міхаловського про лихе трактування Керніка, та з цього нічого не вийшло. Яким правом Костек-Бернацький повідомляв вязнів, що за згодою марш. Пілсудського вільно чи не вільно кандидувати? Міністр повинен або відповісти, що інтерпеляція неправдива, а коли правдива, то треба понести відповідальність. А вічні викрути негідні нікого.

Мін. справедливости Міхаловський відповідає, що прийшов на засідання, щоби обговорити бюджет у спокійній атмосфері. У справах обговорюваних тут внесено три внесення й одну інтерпеляцію. Їх розглядатимуть відповідні комісії у відповіднім часі. Висування тих справ тепер може лише затемнити перспективи при оцінці цифр і фактів бюджету мін-ства справедливости. Теперішне тяжке госп. положення вимагає найбільшої обєктивности. Тому на ніякі політ. виступи й особисті атаки не відповість.

Зголошується віцемаршал сойму Ян Пілсудський та заявляє, що хотів би говорити про бюджет, а мусить згадати і про промови обох бесідників. Панове знають, що люди говорять про Берестя по каварнях і яка „фама“ є про це в державі. Найкращою контрпропаґандою було б видрукувати промову пос. Недзялковського. Він робить відповідальним міністра за це, що говорив, що вязні прохожувалися в чвірку, а дійсно вони ходили у двійку. На це забирається тут час. Хай пос. Недзялковський розвідається, які є вязниці в Анґлії, Франції, Німеччині. Там не вільно сісти весь день на ліжку. Приписи подібні є по всьому світі. Пос. Недзялковський говорив про понижування суддівництва. Бесідник як судовик заявляє, що польське суддівництво не є проурядове.

Найближче засідання бюджетової комісії відбудеться в суботу. Обговорюватимуть бюджет мін-ства хліборобства.

(Годиться зазначити, що часть звіту польських часописів із засідання підпала конфіскаті).

ВІДПОВІДЬ УРЯДУ У СПРАВІ БЕРЕСТЯ.

Правнича комісія матиме засідання 20. січня. На ній певно далі торкатимуться берестейської справи. Мін. Міхаловський мусітиме вже вияснити цю справу.

ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Сірникова умова.

Засідання сойму 16. січня почалося від промови комун. посла Бужинського, який інтерпелював маршала в справі внесення ком. фракції за це, що не поставлено його на денному порядку. Внесння це торкається справи побиття вязнів у Луцьку. Маршал звернув бесідникові увагу, що звернувся до нього невідповідно, а коли Бужинський протестував, казав сторожі випровадити його зі салі. Опісля виключив того посла з трьох засідань.

Опісля пос. Ґлінський (ББ) реферував закон про сірниковий монополь.

У дискусії пос. **Пеленський** критикував цілу сірникову умову та боронив у тім напрямку становища селян.

Керовник мін-ства скарбу Матушевський у промові боронив сірникову позичку.

Після промови мін. Матушевського прийняли закон про сірниковий монополь у 2-ому читанні, після відкинення всіх поправок опозиції.

ВНЕСЕННЯ В СПРАВІ ПАЦИФІКАЦІЇ.

Дня 16. січня на засіданні сойму українські посли зголосили звичайне внесення в справі пацифікації Сх. Галичини.

—o—

Меншости перед Союзом Народів.

У Ленінграді в деяких фабриках увели колективні дні відпочинку. Робітників, на яких припадає день вільний від праці, формують у відділи по 100 людей та віддають під опіку спеціяльних інструкторів. Інструктори мають дбати, щоби їх гурток провів весь день без роботи. До програми належить: відвідування музеїв міст, спільний обід, розривки.

—o—

НОВИНКИ

— **Курс модерних танців.** Курс танців Т. Вигницького почнеться в суботу 17. січня в домі при вул. Зелена 7, перший поверх праворуч, — для молоді — в год. 5-ій, для старших — в год. 7-ій веч. Вписи приймаються там-же в днях 14., 15. і 16. січня від год. 6—8. веч.

— **З преси.** З датою 7. січня ц. р. появилася у Львові „Селянська Правда" (в підзаголовку: „Селянська Однодніввка"), яку видає б. член Ц. К. Сельробу-Єдности і б. член КПЗУ Стипка Войтіх, село Деби, почта Любича, повіт Рава Руська. „Селянська Правда" обіцяє виходити в найкоротшому часі періодично. З числа, що лежить перед нами, виходить, що „Сел. Пр." пропагує творення якоїсь неозначеної ближче „української селянської партії"... — „Русскій Голос", офіціяльний орган наших москвофілів, з новим роком виходить знову як тижневик (в попередньому році виходив двічі в тижні). Зате обіцяє появлятися у збільшеному обемі. — „Курєр Станіславовскі", що виходив довгі роки як тижневик, появляється з новим роком двічі в тижні.

— **Вийшов на волю.** Дня 9. І. ц. р. вийшов на волю з бережанської тюрми студ. прав Ярослав Старух, що просидів вже двома наворотами майже 5 місяців. На цім місці він складає подяку Вп. д-рові Бемкові за опіку в часі перебування в арештах.

— **Наш новий артист у Львові.** До Львова приїхав з Парижа мистець-різьбар Сергій Литвиненко і влаштував свою робітню при вул. Сапіги ч. 34, де має намір виконати кілька більших композицій і портретів та присвятити свій час на проєкт памятника Франка. Литвиненка в Парижі зустріла прихильно тамошня критика мистців.

— **Смерть українського вченого.** В Києві помер у 60-ім році життя Андрій Лобода, визначний етнограф і фолькльорист, член Академії Наук. Покійний мав свої заслуги і на педагогічно-організаційнім полі. Андрій Лобода останніми часами був співробітником „Етнографічного Вістника".

— **По ярмарку.** Старшина Жіночого Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок у Львові складає оцим якнайщирішу подяку усім, що в якийнебудь спосіб (грошем, датками в харчевих припасах чи в фантах) причинилися до гарного матеріяльного висліду нашого передсвяточного ярмарку. В першу чергу дякуємо львівським торговельним, фінансовим і культурним нашим установам і редакціям часописів, дальше приватним особам зі Львова і провінції, які і цього року не позабули за нас. З особлившою вдячністю мусимо згадати жертвенність громадян Бібрки. За почином п. Лесі Дудикевичевої утворився там спеціяльний жіночий комітет і він перевів в місті збірку, яка дала такий вислід: готівкою за вібране й продане збіжжя 107.52 зол. — в натурі 10 кг. пшеничної муки, пшоно, мак, цибуля, 2 курки. Крім того комітет має ще на продаж для нас 10 кг. житньої муки, а ще деякі особи обіцяли прислати свої датки. Для вічної памяти та доброї слави подаємо імена бобрецьких громадянок, які занялися збіркою: Осипа Гринусова, Марта Костиркова, Климкова, Ольга Коцюмбасівна Іванова, Ольга Коцюмбасівна Василева, Галя Пришляківна, Наталія Коцюмбасівна, Евдокія Відонякова, Софія Охримовичева, Розалія Кублина Катруся Бойківна. Бобрецькі жінки дали доказ, що й у найгірше лихоліття свідоме, зорганізоване громадянство зуміє добути засобу на піддержання того, що є основою життя-буття кожного народу — рідної школи. Хай світять вони прикладом для інших. — За Старшину Кружка: **М. Говиковичева**, голова, **К. Малицька**, секретарка.

— **Остерігаємо!** Від якогось часу крутиться по Львові молода дівчина (висока бльондина) Стефанія С. з Винник, яка ріжними способами — звичайно покликуючися на свою сестру б. гімназистку і відомі загально особи — натягає людей на більші суми. Так вициганила вона гроші від кількох учительок „Рідної Школи" і СС. Василіянок. Любить теж „позичати" спортові одяги, а коли внадиться до якої хати, то й і ночує, хоч має власну хату і родину. Звертаємо увагу нашого громадянства на ту „небесну птицю".

— **Нещасливий випадок.** Осип Скорупа пробував забрати собі із товарового поїзду у Львові трохи вугля, шоби мати чим опалити хату. Через необережність упав під колеса поїзду, який переїхав йому руку та втяв її в половині. Скорупу відвезено до лічниці.

— **Самовбивство на Високім Замку.** На Високім Замку у Львові отруїлась амоняком 23-літна служниця Реґіна Гониш із Дунаєва. У непритомнім стані її відвезено на рятункове поготівля, де вона померла.

— **Жертви війни.** У Польщі є тепер 143.245 інвалідів, у самій Варшаві 5.828, на Поліссю 1690, на Волині 3276, у львівськім воєвідстві 18.076, в станиславівськім 7.917, тернопільськім 6.067. З тих інвалідів 72 проц. утратило всяку здібність до праці, 1.1 проц. втратило зір. Державну допомогу дістає 114.595 інвалідів, інші мають право тільки на безплатне лічення та непостійні допомоги.

— **Під лід.** На озері Кекжу в Познанщині заломилось на леді двох хлопців. Одного урятовано, а другий Качмарек утопився.

— **Страшна смерть.** В Заболотю, пов. Ковель, селянка Белецька, йдучи до краму, лишила вдома біля кухні трилітного сина. Хлопець упав до великого баняка із кипячою водою і згинув в окропі.

— **Замкнення литовських товариств.** Виленська преса подає, що у Виленщині поліція закрила 2 відділи литовського товариства ім. св. Казимира. Цим товариствам закинули антипольську діяльність.

— **Жертва науки.** Німецький студент Тіль, приготовляючись у лябораторії фізикального інституту в Берліні до останнього іспиту, підчас експерименту з електричним апаратом, упав трупом, убитий електрикою.

— **Знов екзекуція на Мадярщині.** В Пятикостелі на Мадярщині фельдфебель жандармерії Олекса Амбрус напав у ночі на поштову урядницю, убив її та її дочку, потім ограбив пошту. За те Амбруса засуджено на кару смерти і повішено.

— **Інжинір шпіоном.** У Берліні арештовано німецького інжиніра Ріхтера, який довший час перебував у СРСР та став на услугах більшовиків. У нього найдено матеріяли, які доказують, що Ріхтер був радянським шпіоном.

— **Великий землетрус в Мексику.** У Мексику був землетрус, якого не затямлено протягом десяток літ. Підчас землетрусу завалилось 50 домів, а 25 людей було поранено. Вулькан Попочатепель викидає ляву на доокличні поля. Населення в переполосі виходить на дороги і навколішках благає в Бога помочі й милосердя. Досі було 6 осіб убитих.

— **На карти „Рідної Школи", що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Празника Різдва Христового** зложили в зол. отсі Вп. Громадян(ки): зі **Скалату:** Шолгіня Омелян, нотар 10, о. Онуферко Антін 3, Стебельський Василь 2.50, д-р Тригубчак Арсен 2; з **Теребовлі:** о. Семенюк Н. 10, Держицька Анна 2, Боднар Марія 2, одна особа 1.50. — Хто слідуючий?

— **Семен Юріев живе.** Подана у нас в попередньому (11) ч. „Діла" вістка про самогубство рос. еміґранта, журналіста Семена Юріева (Витязевського), виявилася невірною. П. Семен Юріев живе спокійно у Львові і тішиться повним здоровлям та не думав накладати на себе руку. Вістка ця була подана в нас за російським часописом „За Свободу".

СПОРТ

СХОДИНИ ЧЛЕНІВ У. С. С. К.

Ширші сходини членів УССК-у відбудуться 18. І. 1931 р. в год. 9-ій в залі Академічного Дому.

МИСТЕЦТВА ҐАКІВКИ У КРИНИЦІ.

На світових змаганнях у ґаківку на леді, що відбуватимуться від 1. до 8. лютого в Криниці, не буде заступлена Німеччина ні Швайцарія. „Праґер Прессе" подає, що сталось це наслідком політичного напруження між Польщею та Німеччиною і наслідком того, що не всі швайцарці можуть дістати на той час відпустки. Отже двох фіналістів з минулого року буде бракувати. Зате буде заступлена Канада (університет у Манітобі) та Зединені Держави (гокейовий клюб у Бостоні). Крім того участь беруть: шведи, поляки, чехи, австрійці, італійці, бельґійці, анґлійці, французи і т. д. Японія не бере цим разом такої участи у міжнародніх гокейових змаганнях.

Дописи.

ПІДҐАЄЧЧИНА. (Документ часу). Нижче поданий відпис повідомлення про розвязання читальні „Просвіти" в Бронґалівці (пов. Підгайці). Таксамо „розвязалася" сама читальня в Бурканові-Підмуря в цьомуж повіті. Зауважуємо, що Т-во „Просвіта" у Львові не має досі повідомлення про розвязання тих читалень ні від філії в Підгайцях, ні від бувших видлів обох названих читалень. При кінці зазначимо ще, що Наук. Т-во ім. Шевченка тут ні про чому, бо по статуту майно розвязаних читалень переходить до централі, себто до Т-ва „Просвіта" у Львові. Чому письмо поліції вислано до Н. Т-ва ім. Шевченка, Бог один відає. Ось той документ часу: Posterunek Policji Państwowej w Złotnikach. Złotniki, dnia 5. I. 1931. L. 2258/30. Czytelnia Proświty w Brągalówce ad Białokrynica. Dobrowolne rozwiązanie się — przesłanie książek tegoż stow. Do Naukowego Towarzystwa imieniem Szewczenki we Lwowie. Stowarzyszenie Czytelni Proświty w Brągalówce ad Białokrynica pow. Podhajce rozwiązało się dobrowolnie uchwałą Walnego Zgromadzenia, ogłoszoną w Dzienniku Woj. Tarnopolskie Nr. 17. poz. 361, a ponieważ Walne Zgromadzenie nie zarządziło majątkiem stowarzyszenia, które stanowi 23 książki, przeto po myśli § 57 statutu przechodzi takowy na wymienione Towarzystwo Naukowe im. Szewczenki we Lwowie, wobec tego książki tamt. Towarzystwa wraz z niniejszym pismem przesyła się. — Komendant post. P. P.: Koryzna st. post.

Ціни набілу у Львові.

Дня 16. січня 1931 р. ціни масла не нотовано; літра молока 0·27 сот., літра сметани 1·50 зол., копа яєць 10·20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Український Театр І. Тобілевича:

ЛЬВІВ. Саля „Уль" Оссолінських 10.

Понеділок 19. І. 1931. год. 7·30 веч. „Гарна Олена". Премієра.

Вівторок 20. І. 1931. год. 7·30 веч „Жінка, яка вбила". Перший раз на українській сцені.

Середа 21. І. 1931. год. 7·30 веч. „Гроннда Стамбулу". Остання вистава.

Великий Міський Театр:

Субота, 17. грудня, год. 3. „Кордіян"; год. 7·30 „Ніч у Сан Себастіяні".

Неділя, 18. січня, година 3·30 попол. „Попелюшка" Валевського, для дітей, ціни знижені; год. 7·30 веч. „Богема".

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Субота, 17. січня, година 7·30 веч. „Людина з текою".

Неділя, 18. січня, година 3·30 попол. „Корневільські дзвони"; год. 7·30 веч. „Людина з текою".

Малий Міський Театр:

Субота 17. січня, година 7·30 веч. „Легкодушна сестра".

Неділя, 18. січня, година 3·30 попол. „Зічне перо", год. 7·30 веч. „Легкодушна сестра".

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Королева гузарів". Люди-риби.

ЛЕВ: Звукова фільма: „Битва над Сомою".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Пат і Патахон" як стрільці.

ОАЗА: „Роман над Ріо Ґранде".

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Підтяті крила".

ПАН: „Інтригант" (Янінгс).

ПАСАЖ: „Зачарований килим". (Пат і Патахон) і додатки.

ПРОМІНЬ: „Дике кохання.".

ФАТАМОРГАНА: „Голгофта чесної жінки" (Мозжухін).

ХИМЕРА: „Остання карнавалова ніч" (Конфетті).

СТИЛЕВЕ: „Ґеєнна душі". (Мозжухин). „Людина, що крутить" (Бастер Кітон).

УТІХА: „Пречудна брехня Ніни Петровни" (Бриґіда Гельм).

Програма радіо.

Субота 17. І. 1931.

Варшава (1411,7) 18·15 Чеська музика: Сметана, Дворжак. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·30 „Мадам Батерфляй" Пуччінія. **Талін** (296,1) 18·30 Орхестра, солісти. **Берлін** (419) 19·10 Варіянти Брамса. **Рим** (441,2) 17·00 Оперова музика. **Прага** (486,2) 21·00 Концерт: Коваровіч, Дворжак. **Відень** (516,3) 17·15 Бетовен, Брамс. **Будапешт** (550,5) 12·05 Циганська музика. **Харків** (575,8) 16·30 Концерт. **Ленінград** (1000) 16·00 Народня музика.

Неділя 18. І. 1931.

Варшава (1411,7) 10·15 Богослуження. **Гельсінгфорс** (221,4) 12·00 Богослуження. **Берлін** (419) 10·00 Богослуження. **Рим** (441,2) 13·00 Радіоквінтет. **Прага** (486,2) 18·00 Сучасні німецькі співаки. **Відень** (516,3) 10·30 Хор хлопців. **Рига** (524,5) 19·03 „Оповідання Гофмана". **Будапешт** (550,5) 11·00 Релігійна музика. **Харків** (938) 20·00 Концерт. **Москва** (1481) 15·00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові. 1165

Камінка Струмилова:
17. І. „Циганка Аза".
18. І. „Маруся Богуславка".

Український Наддніпрянський Хор під проводом Дмитра Котка (22 осіб) виступить в суботу дня 17. І. 1931 року в год. 8·15 веч. з одиноким популярним концертом у салі „Кольосеум" (Сонячна 23). 1320 2—2

З Українського Технічного Товариства у Львові. В середу 21 ц. м. в год 18 відбудеться в домівці Товариства відчить інж. Кости Котецького на тему: „Нафтовий промисл в Японії. Просимо численно явитися. Гостям раді.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 437

ГЛЯДАЮ 1 покою з кухнею в старій камяниці. Чинш за 1—3 літ або відступне. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Мешкання". 1318 2—2

ПЛАТИМО високі ціни за золото, бриланти і перли Домбровскі-Розпаженскі, Львів, (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. — Оцінка безплатно. 888 8—?

ПОШУКУЄТЬСЯ СТАРШОЇ ІНТЕЛІГЕНТНОЇ ЖІНКИ для помочі господині та опіки над хорим на провінції. Зголошення виключно на письмі з умовами на адресу: Інж. Е. Храпливий, Львів, Свентоксиська 38. 1325

ЗАМІНЯНІ жіночі снігівці на Маланчиному Вечері в Гостинниці проситься звернути до Гостинниці. 1330

ХЛОПЦЯ, з покінченою 3 кл. гімназ., або 3 кл. виділ., замешкалого у Львові, **прийме на торговельну практику „Союзний Базар"** Львів, Руська ч. 20. 1327 1—2

ПАННУ ретушерку і хлопця до науки цинкографії прийме репродукційне заведення „УНІЯ" вул. Мохнацького ч. 30.

КАНҐУРИ в доброму стані, спід під футро з рукавами, за 225 зол. оказійно на продаж у робітні футер Ю. Глушевського, вул. Коперника 16/II пов.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ширіть наш часопис!

Оголошення.

В понеділок, дня 2. лютого 1931 р. відбудуться в годині 11-тій перед полуднем у салі „Рідної Школи" в Зборові Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" в Зборові з таким порядком нарад:

1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
3) Звіт з діяльности уступаючої Старшини Кружка за минулий рік.
4) Звіт Контрольної Комісії і внесок на абсолюторію
5) Вибір Старшини Кружка, Контрольної Комісії та Делеґатів.
6) Внески. 1328

ЗА СТАРШИНУ КРУЖКА „РІДНОЇ ШКОЛИ" в ЗБОРОВІ:

секретар: М. Рій, в. р. голова: Д-р В. Душеньчук, в. р.

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.